

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

ADMINISTRACIÓ
Y
REDACCIÓ
CARRÉ NOU DE S. FRANCESCH
núm. 27, pis 2.^{on}
BARCELONA.

PERIÒDIC SATÍRIC. HUMORÍSTIC, IL·LUSTRAT Y LLITERARI.
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ.
FORA DE BARCELONA
cada trimestre
ESPANYA, 8 rals.
CUBA Y PUERTO RICO, 16.
ESTRANGER, 18.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ARREU.

RAMS Y PALMAS.

Lo mon sempre ha sigut lo mateix.

Això que veyem a cada pas de que avuy a un home 'l reben en triump guarnintli archs pè 'ls carrers, tirantli flors y victorejantlo, y al cap de vuyt dias, ó l' endemà mateix, l' apedregan, l' escupen y si molt convé l' hi fan un cap nou, es més vell que l' anar a peu.

Cristo no 's va poguer escapar a aquesta fatalitat que persegueix a las grans figuras.

Cristo era un Deu, y ab ell, això que 's fa ab tot' hom, encare ho van fè ab més gust.

Es clar, la gent d' aquell temps debia pensar:— De Deus n' hi ha poch y passen alts, y es precis aprofitar l'ocasió.

Y 's decidiren a saludarlo ben bé, per després tractarlo ben malament.

Cristo va entrar un diumenje a Jerusalem. Com aquell temps encara no s' havia tret l' himno de Riego ni sisquiera la marxa real, ni 's llogavan domassos pèls balcons, ni 's guarnian fatxadas ab fanalets, no pogueren fer més que rébrel voltantlo de palmas, acompanyantlo ab crits y gatsara.

Veus aquí l' origen de la festa dels rams.

Tenim donchs que aquesta cerimonia, aquesta barreja de verbas, blanques y grogas palmas, es antiga, ve de molt lluny, y que nasqué a Jerusalem.

Pero no tot' hom ho creu aixís: hi ha qui opina que l'origen de las palmas no es aquest.

L'any passat vaig sentir que una senyora que preguntava a un que'n venia.

—Diu que això de las palmas ja vé de tant lluny?

—Si senyora, de Murcia, va respondre l'altre tot serio.

De tots modos, siga com vulga, la festa existeix.

Cada any al esser aquests dias la Rambla dels Estudis se veu voltada de llorer y olivera, y la de las Flors s' ompla de donas que venen d' Horta y d' homes que venen del hort, y que ab la seva manya transforman una branca de palmera en un elegant edifici de trenas y teixits, del mateix modo que'l perruquer d' un munyoch de cabells ne fa un pentinat de tres pisos.

La palma, premi del martiri, es pera las criaturas qu' encara no saben lo qu' es patir.

Lo llorer, emblema de la gloria, serveix pe 'ls aprenents y manxayres.

Y l'olivera, símbol de la pau, 's dona als esbalo-

tadors que converteixen la festa en un combat campal.

Y rodi la bola. L'any passa, torna a venir la gran diada y surten palmas y rams nous quan ja la palma del any passat, sense valguerli las benediccions, jau mustiga y esbullada a la barana del balcó, y 'l ram de llorer ha anat a parar de fulla en fulla al estofat.

Aquest especial destino que 's dona al llorer, me sembla que té una relació estranya ab la significació de la festa.

També allà a Jerusalem va comensar tot ab bulla y alegría y va acabar convertintse en un estofat mayúscul.

[Comprar una palma! comprar un ram! Això no fora res... si no seguis lo demés.

Quan ja 's té la palma, es precis guarnirla; quan s' ha comprat lo ram, s' ha de adornar.

Es com tot lo del mon: puja més lo farsiment que'l gall.

Com la noya bonica que després que s' ha rentat y pentinat, ab aquella gracia que Deu l' hi dona 's carrega de flochs y joyas, aixís la palma, quan ja las donas d' Horta l' han ben pulida y treballada, necessita 'ls seus adornos perque 's puga presentar ab lluhiment a la festa.

Miréusela! Al cap de munt un ram de flors que casi l' hi fa abaixar lo nas a terra; després llassos y floccals de fils d' or; després cireretas de sucre, y sabatetas, y payelletes, y escalas y mil y mil llaminnaduras que 'ls confiters han inventat sens dupte per donar major solemnitat al acte.

Y'l ram? [No'n dich res! Sembla 'l corn de l' abundancia. Allí cuchs de brins de palma, allí arenadas, allí sols, midas de sabaté, espasas, allí rosquillas, allí...

Hasta un any hi vaig veure penjada una butifarra. Aquest any no es fácil que n' hi posin, perque ab això de la triquina no's voldran exposar a dur bestioletas a missa.

Endavant: ja'u tenim tot guarnit; ja palmas y rams estan a punt. Tot aquell apilament de llassos y cintas, rosquillas y flors, se'n va a la cerimonia.

Ara be: deixant apart son origen y tradició gè avuy dia la solemnitat dels rams aquell impressionador misteri que tant be s' adapta a aquestas funcions?

Crech que si; crech que 'n té tant que hasta 'n té massa.

O sino que vingui 'l més pintat y que m'expliqui lo que signifiquen las peras confitadas que penjan de

las palmas y 'ls bacallans que penjan dels rams.

Pero, presentla baix un altre aspecte gè hi ha en aquesta festa la serietat, lo tinte religiós que deuria haverhi?

Crech que no. Aquells xicots que arman batallas a la plassa de la iglesia; aquelles criaturas plorant y baladrejant que acompanyadas de sas mares entran al temple, carregadas ab la palma y llepant la pruna que tenen més prop de la boca, francament, 'm donan molts patacadas.

A mi, la vritat, no m' hi va ni m' hi ve; pero 'm sembla que no es aixís com s' imprimeix un aspecte sério y solemne a una festa, qual historia es la lliçó més eloqüent que deurian apendre tots los grans homes, ó tots los homes petits que volen ser grans.

Picaments de peus, crits, plors de criaturas, pillets qu' espantan trossos de ponsém de palmas mal guardadas, palmons que insultan a rams, xicots que cridan jobriu que volém entrar! quan ja son a dins, alusions al gall de la passió, batussas... gè que treu nàs tot això?

Diuhien que aixís se dona un color animat a la festa.

[Vaya un modo de donar color!

[Després se queixaran si 'ls vinaters tiran fuschi-na al vi!

Jo respecto todas las opiniones, todas las creencias; pero no hi há més: jo no admeto això de que l' exterior d' aquesta festivitiat tingui, avuy per avuy, un verdader caràcter religiós. No l' hi sé veure.

Ni en las palmas plenas de fils d' or y cireretas de sucre, ni en los cuchs, sols y midas de sabater se llegir aquest esperit que a la cerimonia de las palmas vol atribuhirse.

En lo únich que hi reconeixo propietat, l' únich que 'u trobo oportú y que dona un tono essencialment tradicional y religiós a la festa, es lo llorer.

Al ménos lo llorer es vert, y 'l vert...

C. Gumá.

DEL MEU TROS. (1)

Ab aquest titol ha publicat son primer llibre un jove escriptor D. Enlli Vilanova, dotat de tant raras condicions pèl cultiu de las escenas populars, que 'ns recorda 'l malaguanyat Robert y Robert. Y perque no 's pensin que 'ls enganyem, aquí vá una escena (la més curta) que no es pas encare la millor del llibre. Llexixin y deléyntinse.

NOCTURNO.

I.

La nit es fosca; plou, y hi ha fanch, l' aygua esquitxa y fa bombollas.

(1) Un tomo de 303 planas.—Se vén a 10 rals a ca'n Lopez.

Tocan horas: se 'n senten onze, pero son las dotze; ja ho sé jo. La última batallada potser ha tingut por, y per això no compareix a la llista.

De tant en tant, com si descarreguessen taulons pareix que troni.

Las canals desembocan daltabaix un doll d'aygua com la cuixa, sembla que'ls hi hagen donat la ruà, no 'l purgant, l'altre.

Las clavagueras, cansadas de beure l'aygua a gallet, xarrupan a morro y no poden engolirla; potser ara pendrian vi...

Los fanals están apagats; lo sereno sota la llosana d'un balcó canta l'hora, y s'equivoca: s' pensa que fent alguns quarts de moros la nit li passarà mes depressa.—Son las dotze, mestre.

Tomba l'revol del carreró un embossat y tira cap avall. Passa un' hora y toca la una.

Lo sereno dormint sota l' balcó. Tocan quarts y horas; las duas, las tres... Lo sereno s' desperta, y torna l' bonanitat al embossat que passava a la una.

Que 'n te de calma aquest homel... Treu la petaca, cargola l' cigarro, pega dugas xucladas y un esquitx de la canal li apaga. Se l' posa a cabell de la orella, arramba l' xuíx, s'estira de brassos, badalla y després canta las doce y media.

En lo relloj de la Audiencia toca un quart de quatre.—Que empatolla ara aqueix campanà, exclama ayrat... y ab veu mes forta torna a cantar l' hora com reptant al relloj.

II

Lo xafach continua; l' embossat ab un paraygua obert s'està sota la finestra d'un entresuelo; ab lo bras que li queda en boga gesticula y l'allarga com si volgues ferlo arribar allí dalt.

La dama de la finestra no li vol tirar la clau. Moments de silenci.

Un llampech enllumena l' carré y al darrera ve un tró que sembla que l' mon s'esbotzi.

La dama no mes fa un jay! estornuda y l' mateix llevant que l' encostipa tanca ab violencia mitg porticó de la finestra.

Lo galan no sab que fer; mira l' cel y veyent que la pluja augmenta, plega l' paraygua y se l' posa sota l' bras... Tant per tant se mullará del mateix modo.

Vesten, li diu ella ab veu conmoguda, vesten que s' tart! —No me 'n vull anar que s' dejorn. ¿Sents lo sereno? dos quarts d' una!

—Si ja la tres horas qu' he sentit tocar las dotze!.. —Tu no m' estimas que contas las horas!

—Tu m' vols comprometre que may se 't fa tart! —Tira la clau.

—No puch!!!... ¡Casimiro! ay! ¡jo tremolo!

—Jo també... si no ho fas per mon amor, fesho al menos per la roba que porto a sobre!

—Ay calla, quinas cosas dius!

—Que no ho veus com me regala?

—No, ab la fosca no s' veu res.

—Miram, tinch esgarrietas de fret, l' aygua m' entra pel clatell y m' fa unas pessigollas per l' esquena com si m' hi passessin un rosari fet ab gabarrots de sabatas.

—Cuyta, que la tires ó no?

—Ja t' tiraré un petonet!..

—Bésam lo peu, ara m' surts ab petons; sembla que te 'n burlis de la professó. ¡La clau!..

—No, un petonet; mira que te l' tiro... Va.

—Ja tens ordre de tirar-lo a la... No te 'n riuràs mes de mí. Hem acabat. Y l' de la capa obra l' paraygua resolutament, gira esquena, y l' soroll dels seus talons se pert carrer amunt.

Cassimiro!... Cassimiro! crida la dama abocantse y esforçant la veu ab cautela perque no mes la senti éll.

L' embossat amunt y fora.

Y ella plorant a la finestra mira ansiosa y busca l' seu aymat entremitj d' aquella fosquedat.

La pluja no para; no es alló que sembla que fregeixen peix: es un espatech d' aygua que pareix que 'ls núvols hajan xuclat tota la mar vella. Las canals fan lo que poden pero no la colan tota, y sobreixint per la tortugada, s' escampa paret avall lluhint com trenyinas de plata al resplandor dels llampechs.

Sant March, Santa Creu! Quin tró! Deu haber caygut un llamper per aquí a la vora... Bah; ja ho portará l' diari.

—¿Que m' cridas Mariona? (Es lo galan).

—Ay quin susto m' has dat!... ¿que vindras demà?

—Sí, a las dotze.

—¡Mont anirás ara ab aqueix temps!

—A buscar una corda.

—¡Jesús, Maria Joseph!... No ho fasess.

—No, que la vull per anar-me a estendre.

—¡Las sanchs te pujarán al cap!

—Y aquesta mullena! que vols que la confitil

—A Deu, donchs, amoreta meya.

—A Dios, cementiri de la constancia y del aprecio.

—Fins demà. ¡Pinturerol!..

—A las dotze en punt ¿sents?

—En punt.

Y la finestra grinyola tancantse pausadament; l' embossat s' allunya; de las ondas del paraygua la mullena li bessa a raig fet y dins d' aquella especie de gabià líquida que li forman al seu voltant los regalims, se 'n va enamorat, somnador ab recurts de sa estimada y apressant lo temps perque li escurse l' anyoransa ab la il·lusió que demà li tirarà la clau y (es un dirho entre nosaltres—que ja se 'n hauria de donar vergonya—) ab los mesos que l' aguarda perdent nits y encostipantse—tant li haguera valgut que un dia de festa vestit a l' antigua espanyola, se 'n hagués anat al torín a tomarla a dalt de caball.

III

Altres desgracias succehian mes amunt. Lo sol bregant ab los núvols y enfonzantli sas llansas de foch esbargia l' cel. La pluja mimbava y feya xim xim; la fosca s' fonia; la nit era morta y enterrada pel sol. Lo nocturno afinava!... Bon dia y bon' hora, bon dia tothom.

LA MÚSICA EN LOS TEATROS.

¡Mare mèval! Encara tinch un cap com uns tres quarts. ¡Quina ópera! ¡Y quina manera de baladrejar tots los artistas! Los asseguro que va haberhi moments en que las taulas del Liceo semblavan un agregat de boigs. Crech que si fessin gaires Jones lo públich y 'ls cantants anirían a parar tots a Sant Boy antes de molt poch temps. Jo no l' havia vista may, pero ab una vegada n' he tingut prou. Ni la música, ni l' argument m' van agradar gens. ¡No sé com lo senyor bisbe, que diuhen qu' es una galan persona, permet que s' representin cosas semblants! ¡Vaya unas escenas!

Comensa l' primer acte com si diguessim a can Rechocho ó a cal Grau de Pompeya ahont s' hi troban reunits una colla de tauls jugant als ossets tot beventne dos d' aixut. Vaja per lo que vaig veure en aquell poble no s' coneixian ni 'ls Aldecoas ni siquiera 'ls Perez Cossios. Un mano, que segons porta l' llibret que l' amo m' va regalá s' diu Glauco (¡Quin nom!) va cantar una cansó a Baco y «amort, si amort, amort» que m' va fer recordar tot desseguida la que compongué un dia mon germá pel coro del Papiol. Tot aixó ho deya alabantse de que havia guanyat 'ls quarts de 'ls companys. Encare no havia acabat, quan va sortir la senyora Macaferri perseguida pel taberner, que l' hi corria darrera ab uns espolsadors de corretja a la ma. ¡Va ya un cor d' homel! Per aixó quan lo vaig veure ab aquella cara tan bruta, no m' va estranyar gens; l' home que no te llimpies no pot ser may res de bó. Y mirin, en Glauco va fer un punt que se m' va fer ben simpatic; quan va veure que l' amo de la botiga maltractaba aquella noya, lo va renyar, y com que era esclava seva, l' hi va comprar desseguit sense regatejar gens. Va ser una acció que fins aquells perduts que l' rodejaban l' hi varen aplaudir tots. Pero lo que no va estar gaire bé, va ser que la regalés com si hagués sigut un gos, a la Jone, per més que l' estimés molt, tant mes quan segons canta l' llibre la Nidia, que aixís se diu, estimaba a n' en Glauco.

¡Cal! ¡Si varen passar unas cosas! Mirin, al segon acte va sortir lo pórtich del palau de casa Jone, ab la Nidia passejantse com si estés buscant cargols; no be havia dit quatre cosas queixantse del seu estimat va sortir lo taberner y ab un ayre entrometido més que un betas y fils, ó un ataconador de portal, li preguntá que tenia y habentli ella contestat qu' en Glauco no la volia, ell l' hi va donar un potet de segeix-segeix, dihentli que ab mida l' hi posés a la beguda y aixís se faria estimar. No va quedar poch contenta la xicola. ¡Jo 'u crech! Tot desseguit s' en va anar a posarho en planta. ¡Fills meus! ¡May ho hagués fet! No havian passat cinch minuts va sortir lo Glauco bufant, calent, més vermell que no un gall dindi: totas las parets l' hi semblavan juanets. La pobre Jone que sorti al poch rato per pendre una mica la fresca, no 'n va tenir poch embull! Y aixó que ab la panxa y brassos l' hi va fer mes quibros que ni un tambor major ab mangala. Pero cá, ell sempre a la carga, en fi que no va tenir més remey que fer lo que aquell baix que corria per la Rambla quan las hi va mesurar aquell jove tant corrido, cridar socorsó y ajudo. No 'n va moure poch d' alborot! Tots varen acudir, la Nidia, Diru, l' gran sacerdot y hasta 'ls amichs de la casa. Mes per lo vist en Glauco no 'n va fer gaire gran cas y llavors empayataba hasta a las amigas de Jone. ¡Vaya una bigal! ¡Déu mèul! ¡Ja la va agafa ben grossa! En fi, per últim va caure y jo crech que 'ls criats de la Jone varen anar a buscar lo carretó per durlo a ca la Ciutat y ferlo dormir al pelut.

¿Qué tal? ¿Qué me 'ls en sembla? ¿Tinch ó no rahó de queixarme? Y encara fins aquí no es res. Al tercer acte hi ha una escena que m' va fer esborronar.

L' Arbaces lo gran Sacerdot de la diosa de aquell poble, (sens dupte a Pompeya los deus anavan a parells y eran marit y muller) va citar a casa seva a la Jone per probar d' amagarli l' ou y arribarshi a casar, y allí despres de trenta mil bruixerias més grossas que las de la truita que feya aquell bisbe nostre que tenia ratllada la fila, veyent que la pobre Jone l' hi escurria sempre l' bulto, s' va cremar de debó exlgingt que l' estimés a la pura forza (¡Quins papers de fer fer al clero!) pero ella, ¡ja val se l' va treure de devant a fastichs. Aixó va desesperar al sacerdot y sens dupte la pobre Jone bu hauria passat mal si en aquell mateix entremitj no hagués comparegut en Glauco. Segons s' vey a ca la Ciutat l' havian ja deixat anar. Quan va veure aquell tripijoch va cridar tot seguit: ¡alto! ¡broquill! Tirá de la teya y ¡fills meus! se dirigeix contra l' clero; pero Arbaces va fer un crit de quart ajuda y varen surtir a auxiliarlo gran número de cofrades: fins varen compareixe una pila que deurian estar a punt de ficarse al lliit, puig anaban ab camisa y l' estrenya caps posat. En fi que va succehir lo de sempre, lo Glauco va caure de cul y l' pobre clero de quatre. Diguinme ara senyors ¿tinch ó no rahó per ferhi ficar lo senyor bisbe? Tant mes quan en lo quart acte la cosa passa endevant y amarrat com un cristó portan a Glauco a menjar per las fieras. ¡Y de quin modo! Al mitj de quatre Sayons y sonantli aquella marxa que tocan als coronels quan se moran. ¡Varej agafar una enrabiada quan va-

retj veurer lo paper que feyan representar al clero, que m' pensava que m' feria! En fi, no hi pensém més perque encara m' roncan las tripas.

Aixó dels capellans m' havia fet perdre la xaveta y anaba escrivint sense parlarlos de lo principal. Dissimulin.

La senyora Bianchi Montaldo fa una Jone que ¡benehits siguem de Deu! Me deya l' amo parlantne que la verdadera, aixó es, la que va inventar l' autor que va escriure l' llibre, per fer comprendre lo be que cantaba, diu que s' alimentaba ab llenguas de rossinyols; jo crech que la Sig. Bianchi las deu menjar de moltó ó tot lo més de badella. ¡Quins crits! ¡Y quin moures més estremós! Jo 'ls asseguro que al ficarse al lliit ja deu jau-rer ben plana.

Lo Signor Bulterini l' imita de una manera tal que 'n lo segon acte, quan portaba la manellina, varej arribar a teme no tregués lo felxe per la boca de tant cridar.

La Nidia y lo taberner Sig. Mirabella encara podian passar, ¡llástima que l' senyor Moriamí (Arbaces) esti-gués enregullat lo qual ne va motivar que no 'n fes una gran feyna.

En resúmen: lo conjunt ja 'ls he dit me va arribá a marejar y jo 'ls prometo de veras que desde ara en avant antes de anar al Liceo pendré informes y si fan un altra ópera com aquella, vostés me disimularán, l' amo 'ls enterará, que no vol posar en perill cap mes vegada la pell de la qu' es servidora de vostés y de cal senyor Pepino.

LA MARÍA.

A UNA COQUETA ROSSA.

No sé perque en ta hermosura ha d' esser falsat tot.
¿Perque en lloch d' esser com ets no ets com aparentar vols?

De tas gaitas la bellesa, la frescura y la r' jor, jo sé bé qu' es tot pintura, estuch y color tant sols.

La piga que en ta barbela resalta en mitj la blancor, es un retallet de seda ben posadet y rodó.

Tos llavis finets y rojos revelan mirats de prop, lo sutil barnís que 'ls tapa dántlosi ilustre y color.

Tas dentetas que riallera ensenyas a tot lo mon, son molt blancas y esmaltadas, mes te costan a pés d' or.

Tot es fals en ta bellesa, tot es fictici, tot, tot: ¿qué tons sobre ta persona que sigui fill de ton cos?

¡Ah! Es molt cert: la cabellera qu' estens sobre ton blanch coll es téva, téva, molt téva, y es ben cert que sembla d' or.

Mes, si tant y tant enganyas, si en tú hi ha tantas ficcions, ¿qu' m' diu que ta cabellera en lloch d' or, no es de llautó?

C. GUMÁ.

ESQUELLOTS.

Una escena propia de aquests dias. La nena de un colegi va a confessarse. Lo capellá entre altres cosas l' hi pregunta: —Digas nena, digas ¿que has fet algun mal pensament?

La noya tornantse tota roja: —Com que soch tan petita, no hi vaig encare a la classe de las flors.

Diumenje va tornar a haberhi jubileo. Y va tornar a haberhi juli. Los neos son aixís, los agrada que 'ls xiulin. Y entre part y part de rosari, exclaman: —Ja podéu xiular si l' ase no hi vol veure.

Un rector, lo de Badalona, desde la trona l' diumenje passat las va empendre contra la companyia que funciona en aquell teatro.

Prenent peu de que van representar «La Passió» va excomunicar al públich que va anarhi.

En quan a la companyia, sobre tot a las damas, va tractarlas de....

Si jo fos parent d' ellas ja l' hi ensenyaria jo al rec-

tor de Badalona aquells articles del Códich penal que parlan de las injurias.

A Valencia hi ha tanta miseria que alguns infelissos recorren l'horta y s'alimentan no més que de *fabas cruas*.

Un guarda sorpren a un d'aquests que n'està robant y l'empren, dihentli:

—Eh, ché que fém assi?

—No puch dir fave.

—Peró te las minchas.

A un carreró del Rech un desgraciad després de donarse una ganivetada al coll, se tira daltabaix del terrat.

Es tanta la gent que s'cansa de viure, que l'Ajuntament hauria de pendre un determini.

Treure la contribució del gas y posar un impost sobre 'ls suïcidis.

Aquest infelis del Rech hauria pagat dos quotas.

Desgracias ocasionadas pèl jubileo.

Lo dimars de la passada senmana, dos municipals de caball volent obrir puesto, van topar ab una senyora que va caure trencantse una cama.

Lo rector de la Mercè anava ab tanta pressa per arribarhi a temps que també va caure y s'va rompre la seva cama corresponent.

Lo diumenje passat un cotxe durant lo curs de la professó va atropellar a una senyora y a una criatura.

Els prou diuen que treballan pèl cel; pero lo qu'és a mi m'sembla que per qui treballan es pèls metjes.

Sobre la huelga dels gas.

Alguns botiguers encenen. ¿Per quina rahó? A cau d'orella asseguran qu'en los presupuestos del any vinent ja no hi haurà l'impost sobre 'l gas.

Lo Brusi se'n entera y ho diu en veu alta.

La comissió dels consumidors se'n va a trobar l'arcalde, demanantli explicacions, y l'arcalde va fer muixoni.

Es a dir lo Sr. Duran tracta de jugar a la gallina cega?

Donchs, a las foscas!

Per Cartagena circulan alguns duros falsos.

Donchs, inirín, per las mèvas butxacas ni de falso ni de veraders.

Ja tornan a rodar pèls carrers de Barcelona las màquines d'escombrar adquiridas per l'Ajuntament.

Una pregunta!

¿No podrien donar una escombrada per dintre de cala Ciutat?

¿Que ja han vist la primera entrega del *Quijote* publicat per l'editor Sr. Aleu, é ilusirat per l'Apeles Mestres?

Passin per ca'n Lopez y ja veuran de qu'es capàs l'ilustrador de la *Campana* y de l'*Esquella*.

Se tracta de una edició monumental de un'obra mestra en la qual l'artista hi posa tots cinch sentits. Separantse dels que han il·lustrat lo *Quijote* fins are, en Mestres ho fa trasladant las escenas, no tal com lo públich las llegeix, sino tal com D. *Quijote* las sentia.

Aquesta sola idea l'acredita.

Los missionistas de Mataró son unas águilas.

Alló que diuen de l'águila de Mataró s'ha realisat ab los pares jesuitas.

Consells que donan al nens dels estudis:

—Creyeu als vostres pares; pero si 'ls vostres pares no fossin bons religiosos no 'ls creyau pás.

¿Que tal?

Lo criteri de una criatura judicant de la religiositat dels seus pares y rebelantse. ¡Quinas doctrinas més evangélicas!

Lo Pare Chapi 'l diumenje passat va donar una tremenda bofetada a una criatura.

Home, fassim lo favor, no s'propassi de aquest modo.

Mirin que encara no l'han fet bisbe per tenir dret de confirmar.

EPÍGRAMAS.

—Murmuran per lo veinat que casas al fill més xich ab la pubilleta Enrich...

—¿A què nega u. Es vritat.

—Es molt jove... qui 'u dirial

No t'judici ademés...

—¿Que 't creus tú que si 'n tingués lo meu fill se casaria?

J. R.

Un vá dir veyentse mort que si sortir viu podia, allí a l'iglesia duria un dimoni macís d'or.
Com que sá y viu vá sortir va dú a l'iglesia 'l dimoni, y trobant a mossen Toni tot sério aixís l'hi va dir:
—Eix dimoni sens rezel pot posarlo en un alta trayent lo que avuy s'está sota 'ls péus de Sant Miquel.

F. Ll. B.

QUÈNTOS.

A Viena hi ha hagut un procés que s'ha fet célebre. Se tracta de un descarrilament de un tren que va motivar varias desgracias.

Entre ellas dugas amigas vá haberhi, una de las quals vá perdre 'l seu marit, mentres que 'l de l'altre vá perdre una cama.

Entaulada qüestió contra l'empresa, 'l jutje vá manar que s'indemnisés a la viuda ab 3000 duros y al coix ab 15 mil.

—¿Com s'enten aixó? exclamava la viuda disgustada. Es a dir que una cama val més que un home san-cer?

Lo jutje vá respondre:

—La sentència es justa: l'home que ha perdut una cama ni ab quinze mil duros pot procurar-se 'n un' altra; mentres que una viudeta ab cinch mil duros troba sempre un marit, y moltes vegadas millor que l'altre.

Un oncle té un nebotet y 'l dia del seu sant l'hi regala una caps de colors.

—¿Que tal, noy, l'hi pregunta l'endemá: eran bons los colors que abir vaig regalarte?

Lo noy contesta ab molta senzillés:

—Hi probat de menjarne dos y no 'ls hi pogut rosegat.

En un estudi. Pregunta del mestre:

—¿Quin es l'animal que té millor destino?

Resposta del deixeble:

—Lo porch.

—¿Y are?

—Si senyor ¡que millor destino que 'l que 'n fassan llangonissas!

Anant per la Rambla un banquer que ha fet los negocis de una manera molt poch santa se sent una mà que l'hi escorcolla la butxaca de darrera la levita, fentli seguir lo mocador.

Ell l'agafa pèl brás, se gira y ab molta calma l'hi diu:

—Tonto! Quan vulgas robar alguna cosa no t'hi posis per un mocador.

A la plassa Real:

Un gastador mira a una dida molt magre ab molta atenció. Ella entre sorpresa y enfadada l'hi diu:

—¿Que miras, babau?

Ell respon:

—¿Que vols que miri! Me sembla impossible que t'entint uns devants tant plans pugas ser dida.

¡A quin estrém han arribat los matrimonis!

Parlavan dos de un marit qu'es fiel a la seva costella y deyan:

—Sempre vá acompanyat de la seva dona. ¡Es un tipo molt original!

Un consell que donava una criada a un criat.

—Davant dels amos no s'pot dir tot lo que s'ent; pero s'pot pensar tot lo que s'vol.

A Italia de la moneda que val un duro poch més poch menos ne diuen un *escut*, y de la moneda que val una pesseta 'n diuen una *lira*.

Un catedràtic d'història preguntava:

—¿Quinas son las diferencias més notables entre Apolo y Marte?

Lo deixeble vá contestar.

—Que Apolo no porta may més que una lira y Marte ne més que un *escut*.

Un bando de cert arcalde de fora pintat a l'entrada del carrer del poble, deya lo següent:

«No s'permetrà que cap animal tiri carrer amunt que no vaja acompanyat. Los que no'u compleixin pagaran 5 pessetas de multa.»

—Escollit Sr. Arcalde, exclamava un pagés ab sorna: ¡quina sòrt té vostè que sempre vá ab l'agutzil.

TRENCA-CAPS.

XARADAS.

I.

Coume aquesta *tot*, Marfa; que m'han dat per mitja tersa y ab aixó y un *dos* inversa, ja 'n tinc prou per tot lo dia. Quan ho tingui dintre l'hu me beuré un bon *dos* calent, vet aquí l'home content sense igualarlo ningú.

J. RECASENS.

II.

Encara qu'estich content del *dos* del meu criat Eudalt per aixó tinc lo *total* que hu val pèl meu intent.

PAU SALA.

MUDANSA.

En *tot* diu: jo *tot* molt fret mes tenint un *tot* de *tot* prop lo *tot*, ab un *ratot* me posaré aixiridet.

XIUS.

SINONIMIA.

—¿Ahont *tot*?

—Què volcu.

—Vinch pel *tot*

que m'hebeu.

CÓMICH D' HORTA.

QUADRAT NUMÉRICH.

Sustituir los pichs ab números que sumats horisonta vertical y diagonalment donguin la suma 13.

TRENCA-CLOSCAS.

Ignasi, Carlos, Andreu, Fernando, Onofre, Conrado, Ricardo, Salvadó y Nicolau.

Posar aquets noms en columna de modo que las primeras lletres formin un nom d'home.

XINO.

QUADRAT MÀGICH.

Sustituir los punts ab lletres que llegidas en totas direccions tingan significat.

J. L.

GEROGLIFICH.

× 100 I
C R Sinai
Ararat I
P R D
J I
A L
A K I A
500 fulls.

DIAMANT.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L'ULTIM NÚMERO.

1. XARADA 1.^a—*Mitena*.
2. IDEM 2.^a—*Orfana*.
3. ENDAVINALLA.—*Rosaris*.
4. MUDANSA.—*Reixa, freixa, deixa, queixa, freixa*.
5. QUADRAT DE PARAULAS.—A R P A
R A I M
P I T O
A M O R
6. TRENCA-CLOSCAS.—*Sabadell*.
7. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Calendari*.
Adan.
Irlunda.
Caldera.
Lacre.
Arnica.
8. GEROGLIFICH.—*Lom més un es, més vol esse*.

LA TORNADA DE LA PRIMAVERA.

Torna l' aucell..... lo bon dia.....
la flor que 'ls jardins adorna.....
l' abella que la mel cria.....
Sols la llum del gas no torna.